

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Scan
4680
40

Eiríks Saga Rauða - 1902

Scan 4680.40

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

Verð: 25 aur.

Íslendinga sögur.

34.

Eiríks saga rauða ok Grænlandingaþátr.

Bolt hefr til prentunar
Valdimar Ásmundarson.

Reykjavík.

Kostnaðarmálar: Sigurður Kristjánsson.

1909

EIRÍKS SAGA RAUÐA

OK GRÆNLENDINGA ÞÁTTTR.

BÚIÐ HEFIR TIL PRENTUNAR
VALD. ÁSMUNDARSON.

REYKJAVÍK.

KOSTNAÐARMAÐUR: SIGURÐUR KRISTJÁNSSON,
1902.

Scan 4680.40

Miscellaneous History

FĒLAGSPRENTSMIDJAN.

FORMÁLI.

Eiríks saga rauða er áður út gefin í „Grönlands historiske Mindesmærker“, í „Antiquitatis Americanæ“, í Flateyjarbók og Hauksbók.

Í Hauksbók er sagan lengri enn hér, því þar er frásögnin öll um Vínlands fundinn í einu lagi. Ean með því að sagan er ekki rétt nefnd Eiríks saga rauða, af því að hann kemr litt við söguna, og aðrir miklu meira, eins og Þorfinnr karlsefni, hefir hér verið farið eftir Flateyjarbók, sem hefir þáttinn af Eiríki út af fyrir sig, enn Þorfinns saga karlsefnis er prentuð hér sér í lagi. Enda hefir sá kafi sögunnar verið kallaðr því nafni um langan aldr.

Eiríks saga og Þorfinns munu vera ritaðar snemma á 13. öld.

Aftan við Eiríksögu er hér prentaðr Grænlandinga þáttur. Hann er talinn ekki eldri en frá 1300 og því yngri en sagan og ekki eins áreiðanlegr.

Líklega eru sögur þessar um Vínlands fundinn ritaðar eftir sama handriti, sem nú er ekki til í upphaflegri mynd. og hafa því frásagnirnar ruglazt nokkuð, enn yfirleitt mun þó mega sëtla að rétt og skilmerkilega sé trá atburðunum sagt.

TÍMATAL.

Fæddr Snorri Þorbrandsson	um	964
Fæddr Leifr heppni	um	965
Fæddr Þorfinnr karlsefni	um	972
Eiríkr rauði fer að nema Grænland . . .		986
Bjarni Herjólfsson kom til Ameríku	um	885
Snorri Þorbrandsson fer til Grænlands og Leifr heppni finnr Vínland		1000
Leifr heppni kemr aftr til Grænlands . .		1001
Þorvaldr Eiríksson fer til Vínlands . .		1002
Þorfinnr karlsefni kemr til Grænlands .		1006
Þorfinnr karlsefni og Guðriður fara til Ameríku		1007
Þorfinnr og félagar hans verzla við Skræl- ingja. Snorri Þorfinnsson fæddr á Vínlandi		1008
Þorfinnr fer aftr frá Vínlandi til Græn- lands		1011
Þorfinnr kemr til Íslands		1014

Eiríks saga rauða ok Grænlandinga þátr.

Þorvaldr hét maðr, son Ásvalds Úlfssonar, öxna-Þórissonar. Þorvaldr ok Eiríkr hinn rauði son hans fóru af Jaðri til Íslands fyrir víga sakir. Þá var víða bygt Ísland. Þeir bjuggu fyrst at Dröngum á Hornströndum; þar andaðist Þorvaldr. Eiríkr fekk þá Þórhildar dóttur Jörundar ok Þorbjargar knarrarbringu, er þá átti Þorbjörn hinn haukdælski; réðst Eiríkr þá norðan ok bjó á Eiríksstöðum hjá Vatnshorni. Son Eiríks ok Þórhildar hét Leifr. Enn eftir víg Eyjólfss saurs ok hölm-göngu-Hrafns var Eiríkr gerr brott ór Haukadals. Fór hann vestr til Breiðafjarðar ok bjó í Öxney á Eiríksstöðum. Hann léði Þorgesti setstokka ok náði eigi; hann kallaði til; þaðan af gerðust deilur ok bardagar með þeim Þorgesti, sem segir í sögu Eiríks. Styrr Þorgrímsson veitti Eiríki at málum ok Eyjólfir ór Sviney, ok synir Brands ór Álftafirði ok Þorbjörn Vífilsson, enn Þorgestlingum veittu synir Þórðar gellis ok Þorgeirr ór Hitardal. Eiríkr varð sekr á Þórsnesþingi; bjó Eiríkr þá skip

sitt til hafs í Eiríksvági. Enn er hann var búinn, fylgdu þeir Styrr honum út um eyjar. Eiríkr sagði þeim, at hann ætlaði at leita lands þess, er Gunnbjörn son Úlfs kráku sá, er rak vestr um haf, þá er hann fann Gunnbjarnarsker; kveðst hann aftr mundu leita til vina sinna, ef hann fyndi landit. Eiríkr sigldi undan Snæfellsjökli; hann fann landit, ok kom utan at því, þar sem hann kallaði Miðjökul; sá heitir nú Bláserkr. Hann fór þá þaðan suðr með landinu at leita ef þaðan væri byggjanda landit. Hann var hinu fyrsta vetr í Eiríksey, nær miðri hinn eystri byggð. Um várit eftir fór hann til Eiríksfjarðar ok tók sér þar bústað. Hann fór þat sumar í hina vestri byggð og gaf víða örnefni. Hann var annan vetr í Hólmum við Hrafnsgnípu; enn hit þriðja sumarit fór hann til Íslands ok kom skipi sínu í Breiðafjörð. Hann kallaði landit, þat er hann hafði fundit, Grænland, því at hann kvað þat mundu fýsa menn þangat, er landit hétu vel. Eiríkr var á Íslandi um vetrinn, enn um sumarit eftir fór hann at byggja landit. Hann bjó í Brattahlíð í Eiríkshfirði. Svá segja fróðir menn, at á því sama sumri, er Eiríkr rauði fór at byggja Grænland, þá fór hálf fjórði tögr skipa ór Breiðafirði ok Borgarfirði, enn fjórtán kvámust út þangat; sum rak aftr, enn sum týndust. Þat var fimtán vetrum fyrr enn kristni var

lögtekin á Íslandi. Á því sama sumri fór utan Friðrekr biskup ok Þorvaldr Koðránsson. Þessir menn námu land á Grænlandi, er þá fóru út með Eiríki: Herjólfur Herjólfssfjörð, hann bjó á Herjólfnesi; Ketill Ketilsfjörð, Hrafn Hrafnfjörð, Sölvi Sölvadal, Helgi Þorbrandsson Álftafjörð, Þorbjörn glóra Siglufjörð, Einarr Einarsfjörð, Hafgrímr Hafgrímsfjörð ok Vatnahverfi, Arnlaugr Arnlaugsfjörð; en sumir fóru til Vestribygðar.

2. (Leifr hepnir var skírðr). Þá er sextán vetr váru liðnir frá því er Eiríkr rauði fór at byggja Grænland, þá fór Leifr son Eiríks utan af Grænlandi til Noregs; kom hann til Þrándheims um haustit, þá er Óláfr konungr Tryggvason var kominn norðan af Hálogalandi. Leifr lagði skipi sínu inn til Niðaróss, ok fór þegar á fund Óláfs konungs. Boðaði konungr trú honum sem öðrum heiðnum mönnum, er á hans fund kómu; gekk konungi þat auðveldlega við Leif; var hann þá skírðr ok allir skipverjar hans. Var Leifr með konungi um vetrinn vel haldinn.

3. (Bjarni leitaði Grænlands). Herjólfur var Bárðarson Herjólfssonar. Hann var fænrdi Ingólfs landnámsmanns. Þeim Herjólfvi gaf Ingólfr land á milli Vágs og Reykjaness. Herjólfur bjó fyrst á Drepestokki. Þorgerðr hét kona hans, enn Bjarni son þeira, ok var hann efnilegasti maðr. Hann fýstist utan þegar á unga aldri;

varð honum bæði gott til fjár ok mannvirðing-
ar, ok var sinn vetr hvárt utan lands eða með feðr
sinum. Brátt átti Bjarni skip í förum; ok hinn
síðasta vetr, er hann var í Noregi, þá brá Her-
jólfur til Grænlandsferðar með Eiríki ok brá
búi sínu. Með Herjólfri var á skipi suðreyskr
maðr kristinn, sá orti Hafgerðingadrápu. Þar
er þetta stef í:

Mínar bið ek munka reyni
meinalausan farar beina;
heiðis haldi hárar foldar
hallar dróttinn yfir mér stalli.

Herjólfur bjó á Herjólfssnesi; hann var hinn
göfgasti maðr. Eiríkr rauði bjó í Brattahlíð.
Hann var þar með mestri virðingu, ok lutu
allir til hans. Þessi váru börn Eiríks: Leifr,
Þorvaldr ok Þorsteinn, enn Freydís hét dóttir
hans; hon var gift þeim manni, er Þorvarðr
hét, ok bjoggu þau í Görðum, þar sem nú er
biskupsstóll. Hon var svarri mikill, enn Þor-
varðr var lítilmenni; var hon mjög gefin til
fjár. Heiðit var fólk á Grænlandi í þann tíma.
Þat sama sumar kom Bjarni skipi sínu á Eyr-
ar, er faðir hans hafði brott siglt um várit.
Þau tíðindi þóttu Bjarna mikil ok vildi eigi
bera af skipi sínu. Þá spurðu hásetar hans,
hvat er hann bæríst fyrir; enn hann svarar, at
hann ætlar að halda síðvenju sinni, ok þiggja
af föður sínum vetrvist, — „ok vil ek halda

skipinu til Grænlands, ef þér vilið mér fylgd veita“. Allir kváðust hans ráðum fylgja vilja. Þá mælti Bjarni: „Óvitreg mun þykja vár ferð, þar sem enginn vár hefir komit í Grænlandshaf“. Enn þó halda þeir nú í haf, þegar þeir váru búnir, ok sigldu þrjá daga, þar til er landit var vatnat, enn þá tók af byrinn ok lagði á norrænur ok þokur, ok vissu þeir eigi hvert at þeir fóru, ok skifti þat mörgum dægum. Eftir þat sá þeir sól, ok máttu þá deila ættir. Vinda nú segl, ok sigla þetta dægr, áðr þeir sá land, ok ræddu um með sér, hvat landi þetta mun vera, enn Bjarni kvaðst hyggja, at þat mundi eigi Grænland. Þeir spyrja hvárt hann vill sigla at þessu landi eðr eigi. „Þat er mitt ráð at sigla í nánd við landit“, segir hann, ok svá gera þeir, ok sá þat brátt, at fjallit var fjöllótt og skógi vaxit, ok smár hæðir á landinu, ok létu landit á bakborða, ok létu skaut horfa á land. Síðan sigla þeir tvau dægr áðr þeir sá land annat. Þeir spyrja, hvárt Bjarni ætlaði þat enn Grænland; hann kvaðst eigi heldr ætla þetta Grænland enn hit fyrri, — „því at jöklar eru mjök miklir sagðir á Grænlandi“. Þeir nálgudust brátt þetta land, ok sá þat vera slétt land ok víði vaxit. Þá tók af byr fyrir þeim. Þá ræddu hásetar þat, at þeim þótti þat ráð, at taka þat land; enn Bjarni vill þat eigi. Þeir þóttust

bæði þurfa við ok vatn. „Af engu eru þér því óbirgir“, segir Bjarni; enn þó fekk hann af því nokkut ámæli af hásetum sínum. Hann bað þá vinnda segl, ok svá var gert, ok settu framstafn frá landi ok sigla í haf útsýnnings byr þrjú dægr, ok sá þá landit þriðja; enn þat land var hátt ok fjöllótt, ok jökull á; þeir spyrja þá, ef Bjarni vildi at landi láta þar, enn hann kveðst eigi þat vilja, — „því at mér lízt þetta land ógagnvænlegt“. Nú lægðu þeir eigi segl sitt, halda með landinu fram, ok sá at þat var eyland; settu enn stafn við því landi; ok heldu í haf hinn sama byr; enn veðr óx í hönd, ok bað Bjarni þá svifta, ok eigi sigla meira enn bæði dygði vel skipi þeira ok reiða; sigldu nú fjögr dægr. Þá sá þeir land hit fjórða. Þá spurðu þeir Bjarna, hvárt hann ætlaði þetta vera Grænland, eðr eigi. Bjarni svarar: „Þetta er líkast því, er mér er sagt frá Grænlandi; ok hér munu vér at landi halda.“ Svá gera þeir ok taka land undir einhverju nesi at kveldi dags; ok var þar báttr á nesinu; enn þar bjó Herjólftr, faðir Bjarna, á því nesi, ok af því hefir verit nafn tekit, ok er síðan kallat Herjólfnes. Fór Bjarni nú til föður síns, ok hættir nú siglingu, ok er með föður sínum meðan Herjólftr lifði, ok síðan bjó hann þar eftir föður sinn.

Hér hefir Grænlandinga þátt.

4. Þat er nú þessu næst, at Bjarni Herjólfsson kom utan af Grænlandi á fund Eiríks jarls; ok tók jarl við honum vel. Sagði Bjarni frá ferðum sínum, er hann hafði lönd sét, ok þótti mönnum hann hafa verit óforvitinn, er hann hafði ekki at segja af þeim löndum, ok fekk hann af því nökkut ámæli. Bjarni gerðist hirðmaðr jarls, ok fór út til Grænlands um sumarit eftir. Var nú mikil umræða um landaleitan. Leifr, son Eiríks rauða ór Brattahlíð, fór á fund Bjarna Herjólfssonar, ok keypti skip af honum, ok réð til háseta, svá at þeir váru hálf fjórði tög manna saman. Leifr bað föður sinn Eirík, at hann mundi enn fyrir vera förinni. Eiríkr taldist heldr undan, kvaðst þá vera bñiginn í aldr, ok kvaðst minna mega við vási öllu enn var. Leifr kveðr hann enn mundi mestri heill stýra af þeim frændum; ok þetta lét Eiríkr eftir Leifi, ok riðr heiman, þá er þeir eru at því búnir; ok var þá skamt at fara til skipsins. Drepr hestrinn fæti, sá er Eiríkr reið, ok fell hann af baki, ok lestist fótr hans. Þá mælti Eiríkr: „Ekki mun mér ætlat at finna lönd fleiri enn þetta, er nú byggjum vér; munu vér nú ekki lengr fara allir samt. Fór Eiríkr heim í Brattahlíð, enn Leifr réðst til skips, ok félagar hans með honum, hálf fjórði tög manna. Þar var suðrmaðr einn; í ferð, er

Scan 4680.40

Miss Cornelia Hooper

FÉLAGSRENTSMÍÐJAN.

FORMÁLI.

Eiríks saga rauða er áður út gefin í „Grönlands historiske Mindesmærker“, í „Antiquitatis Americanæ“, í Flateyjarbók og Hauksbók.

Í Hauksbók er sagan lengri enn hér, því þar er frásögnin öll um Vínlands fundinn í einu lagi. Ean með því að sagan er ekki rétt nefnd Eiríks saga rauða, af því að hann kemr litt við söguna, og aðrir miklu meira, eins og Þorfinnr karlsefni, hefir hér verið farið eftir Flateyjarbók, sem hefir þáttinn af Eiríki út af fyrir sig, enn Þorfinns saga karlsefnis er prentuð hér sér í lagi. Enda hefir sá kafli sögunnar verið kallaðr því nafni um langan aldr.

Eiríks saga og Þorfinns munu vera ritaðar snemma á 18. öld.

Aftan við Eiríksögu er hér prentaðr Grænlandinga þáttur. Hann er talinn ekki eldri en frá 1300 og því yngri en sagan og ekki eins áreiðanlegur.

Líklega eru sögur þessar um Vínlands fundinn ritaðar eftir sama handriti, sem nú er ekki til í upphaflegri mynd. og hafa því frásagnirnar ruglað nokkuð, enn yfirleitt mun þó mega sætla að rétt og skilmerkilega sé trá atburðunum sagt.

TÍMATAL.

Fæddr Snorri Þorbrandsson	um	964
Fæddr Leifr heppni	um	965
Fæddr Þorfinnr karlsefni	um	972
Eiríkr rauði fer að nema Grænland . . .		986
Bjarni Herjólfsson kom til Ameríku . . .	um	885
Snorri Þorbrandsson fer til Grænlands og Leifr heppni finnr Vínland		1000
Leifr heppni kemr aftr til Grænlands . . .		1001
Þorvaldr Eiríksson fer til Vínlands . . .		1002
Þorfinnr karlsefni kemr til Grænlands . .		1006
Þorfinnr karlsefni og Guðriður fara til Ameríku		1007
Þorfinnr og félagar hans verzla við Skræl- ingja. Snorri Þorfinnsson fæddr á Vínlandi		1008
Þorfinnr fer aftr frá Vínlandi til Græn- lands		1011
Þorfinnr kemr til Íslands		1014

Eiríks saga rauða ok Grænlandinga þátr.

Þorvaldr hét maðr, son Ásvalds Úlfssonar, öxna-Þórissonar. Þorvaldr ok Eiríkr hinn rauði son hans fóru af Jaðri til Íslands fyrir víga sakir. Þá var víða bygt Ísland. Þeir bjuggu fyrst at Dröngum á Hornströndum; þar andaðist Þorvaldr. Eiríkr fekk þá Þórhildar dóttur Jörundar ok Þorbjargar knarrarbringu, er þá átti Þorbjörn hinn haukdælski; réðst Eiríkr þá norðan ok bjó á Eiríksstöðum hjá Vatnshorni. Son Eiríks ok Þórhildar hét Leifr. Enn eftir víg Eyjólfss saurs ok hólm-göngu-Hrafns var Eiríkr gerr brott ór Haukadale. Fór hann vestr til Breiðafjarðar ok bjó í Öxney á Eiríksstöðum. Hann léði Þorgesti setstokka ok náði eigi; hann kallaði til; þaðan af gerðust deilur ok bardagar með þeim Þorgesti, sem segir í sögu Eiríks. Styrir Þorgrimsson veitti Eiríki at málum ok Eyjólfir ór Sviney, ok synir Brands ór Álftafirði ok Þorbjörn Vífilsson, enn Þorgestlingum veittu synir Þórðar gellis ok Þorgeirr ór Hítardal. Eiríkr varð sekr á Þórsnesþingi; bjó Eiríkr þá skip

sitt til hafs í Eiríksvági. Enn er hann var búinn, fylgdu þeir Styrir honum út um eyjar. Eiríkr sagði þeim, at hann ætlaði at leita lands þess, er Gunnbjörn son Úlfs kráku sá, er rak vestr um haf, þá er hann fann Gunnbjarnarker; kveðst hann aftr mundu leita til vana sinna, ef hann fyndi landit. Eiríkr sigldi undan Snæfellsjökli; hann fann landit, ok kom utan at því, þar sem hann kallaði Miðjökul; sá heitir nú Bláserkr. Hann fór þá þaðan suðr með landinu at leita ef þaðan væri byggjanda landit. Hann var hinu fyrsta vetr í Eiríksey, nær miðri hinni eystri bygð. Um várit eftir fór hann til Eiríksfjarðar ok tók sér þar bústað. Hann fór þat sumar í hina vestri bygð og gaf víða örnefni. Hann var annan vetr í Hólum við Hrafnsgnúpu; enn hit þriðja sumarit fór hann til Íslands ok kom skipi sínu í Breiðafjörð. Hann kallaði landit, þat er hann hafði fundit, Grænland, því at hann kvað þat mundu fýsa menn þangat, er landit hétu vel. Eiríkr var á Íslandi um vetrinn, enn um sumarit eftir fór hann at byggja landit. Hann bjó í Brattahlíð í Eiríkafirði. Svá segja fróðir menn, at á því sama sumri, er Eiríkr rauði fór at byggja Grænland, þá fór hálfir fjórði tög skipa ór Breiðafirði ok Borgarfirði, enn fjórtán kvámust út þangat; sum rak aftr, enn sum týndust. Þat var fimtán vetrum fyrr enn kristni var

lögtekin á Íslandi. Á því sama sumri fór utan Friðrekr biskup ok Þorvaldr Koðráns-son. Þessir menn námu land á Grænlandi, er þá fóru út með Eiriki: Herjólfur Herjólfssjörð, hann bjó á Herjólfnesi; Ketill Ketilsjörð, Hrafn Hrafn-sjörð, Sölvi Sölvadal, Helgi Þorbrandsson Álfta-fjörð, Þorbjörn glóra Siglufjörð, Einarr Einars-fjörð, Hafgrímr Hafgrímsfjörð ok Vatnahverfi, Arnlaugr Arnlaugsfjörð; en sumir fóru til Vestribygðar.

2. (Leifr hepnir var skírðr). Þá er sextán vetr váru liðnir frá því er Eiríkr rauði fór at byggja Grænland, þá fór Leifr son Eiríks utan af Grænlandi til Noregs; kom hann til Þrándheims um haustit, þá er Óláfr konungur Tryggvason var kominn norðan af Hálogalandi. Leifr lagði skipi sínu inn til Niðaróss, ok fór þegar á fund Óláfs konungs. Boðaði konungur trú honum sem öðrum heiðnum mönnum, er á hans fund kómu; gekk konungi þat auðveldlega við Leif; var hann þá skírðr ok allir skipverjar hans. Var Leifr með konungi um vetrinn vel haldinn.

3. (Bjarni leitaði Grænlands). Herjólfur var Bárðarson Herjólfssonar. Hann var fænrdi Ingólfs landnámsmanns. Þeim Herjólfri gaf Ingólfr land á milli Vágs og Reykjaness. Herjólfur bjó fyrst á Dreptokki. Þorgerðr hét kona hans, enn Bjarni son þeira, ok var hann efnilegasti maðr. Hann fýstist utan þegar á unga aldri;

varð honum bæði gott til fjár ok mannvirðing-
ar, ok var sinn vetr hvárt utan lands eða með feðr
sínun. Brátt átti Bjarni skip í förum; ok hinn
síðasta vetr, er hann var í Noregi, þá brá Her-
jólfur til Grænlandsferðar með Eiríki ok brá
búi sínu. Með Herjólfri var á skipi suðreyskr
maðr kristinn, sá orti Hafgerðingadrápu. Þar
er þetta stef í:

Minar bið ek munka reyni
meinalausan farar beina;
heiðis haldi hárar foldar
hallar dróttinn yfir mér stalli.

Herjólfur bjó á Herjólfnesi; hann var hinn
göfgasti maðr. Eiríkr rauði bjó í Brattahlíð.
Hann var þar með mestri virðingu, ok lutu
allir til hans. Þessi váru börn Eiríks: Leifr,
Þorvaldr ok Þorsteinn, enn Freydis hét dóttir
hans; hon var gift þeim manni, er Þorvarðr
hét, ok bjoggu þau í Görðum, þar sem nú er
biskupsstóll. Hon var svarri mikill, enn Þor-
varðr var lítilmenni; var hon mjög gefin til
fjár. Heiðit var fólk á Grænlandi í þann tíma.
Þat sama sumar kom Bjarni skipi sínu á Eyr-
ar, er faðir hans hafði brott siglt um várit.
Þau tíðindi þóttu Bjarna mikil ok vildi eigi
bera af skipi sínu. Þá spurðu hásetar hans,
hvat er hann bærisk fyrir; enn hann svarar, at
hann ætlar að halda síðvenju sinni, ok þiggja
af föður sínum vetrvist, — „ok vil ek halda

skipinu til Grænlands, ef þér vilið mér fylgd veita“. Allir kváðust hans ráðum fylgja vilja. Þá mælti Bjarni: „Óvitreg mun þykja vár ferð, þar sem enginn vár hefir komit í Grænlandshaf“. Enn þó halda þeir nú í haf, þegar þeir váru búnir, ok sigldu þrjá daga, þar til er landit var vatnat, enn þá tók af byrinn ok lagði á norrænur ok þokur, ok vissu þeir eigi hvert at þeir fóru, ok skifti þat mörgum dægum. Eftir þat sá þeir sól, ok máttu þá deila ættir. Vinda nú segl, ok sigla þetta dægr, áðr þeir sá land, ok ræddu um með sér, hvat landi þetta mun vera, enn Bjarni kvaðst hyggja, at þat mundi eigi Grænland. Þeir spyrja hvárt hann vill sigla at þessu landi eðr eigi. „Þat er mitt ráð at sigla í nánd við landit“, segir hann, ok svá gera þeir, ok sá þat brátt, at fjallit var fjöllótt og skógi vaxit, ok smár hæðir á landinu, ok létu landit á bakborða, ok létu skaut horfa á land. Síðan sigla þeir tvau dægr áðr þeir sá land annat. Þeir spyrja, hvárt Bjarni ætlaði þat enn Grænland; hann kvaðst eigi heldr ætla þetta Grænland enn hit fyrri, — „þvi at jöklar eru mjök miklir sagðir á Grænlandi“. Þeir nálgðust brátt þetta land, ok sá þat vera slétt land ok víði vaxit. Þá tók af byr fyrir þeim. Þá ræddu hásetar þat, at þeim þótti þat ráð, at taka þat land; enn Bjarni vill þat eigi. Þeir þóttust

bæði þurfa við ok vatn. „Af engu eru þér því óbirgir“, segir Bjarni; enn þó fekk hann af því nokkut ámæli af hásetum sínum. Hann bað þá vinnda segl, ok svá var gert, ok settu framstafn frá landi ok sigla í haf útsynnings byr þrjú dægr, ok sá þá landit þriðja; enn þat land var hátt ok fjöllótt, ok jökull á; þeir spyrja þá, ef Bjarni vildi at landi láta þar, enn hann kveðst eigi þat vilja, — „því at mér lízt þetta land ógagnvænlegt“. Nú lægðu þeir eigi segl sitt, halda með landinu fram, ok sá at þat var eyland; settu enn stafn við því landi; ok heldu í haf hinn sama byr; enn veðr óx í hönd, ok bað Bjarni þá svifta, ok eigi sigla meira enn bæði dygði vel skipi þeira ok reiða; sigldu nú fjögr dægr. Þá sá þeir land hit fjórða. Þá spurðu þeir Bjarna, hvárt hann ætlaði þetta vera Grænland, eðr eigi. Bjarni svarar: „Þetta er líkast því, er mér er sagt frá Grænlandi; ok hér munu vér at landi halda.“ Svá gera þeir ok taka land undir einhverju nesi at kveldi dags; ok var þar bátur á nesinu; enn þar bjó Herjólfur, faðir Bjarna, á því nesi, ok af því hefir verit nafn tekit, ok er síðan kallat Herjólfnes. Fór Bjarni nú til föður síns, ok hættir nú siglingu, ok er með föður sínum meðan Herjólfur lifði, ok síðan bjó hann þar eftir föður sinn.

Hér hefir Grænlandinga þátt.

4. Þat er nú þessu næst, at Bjarni Herjólfsson kom utan af Grænlandi á fund Eiríks jarls; ok tók jarl við honum vel. Sagði Bjarni frá ferðum sínum, er hann hafði lönd sét, ok þótti mönnum hann hafa verit óforvitinn, er hann hafði ekki at segja af þeim löndum, ok fekk hann af því nökkut ámæli. Bjarni gerðist hirðmaðr jarls, ok fór út til Grænlands um sumarit eftir. Var nú mikil umræða um landaleitan. Leifr, son Eiríks rauða ór Brattahlíð, fór á fund Bjarna Herjólfssonar, ok keypti skip af honum, ok réð til háseta, svá at þeir váru hálf fjórði tögr manna saman. Leifr bað föður sinn Eirík, at hann mundi enn fyrir vera förinni. Eiríkr taldist heldr undan, kvaðst þá vera hniginn í aldr, ok kvaðst minna mega við vási öllu enn var. Leifr kveðr hann enn mundi mestri heill stýra af þeim frændum; ok þetta lét Eiríkr eftir Leifi, ok riðr heiman, þá er þeir eru at því búnir; ok var þá skamt at fara til skipsins. Drepr hestrinn fæti, sá er Eiríkr reið, ok fell hann af baki, ok lestist fótr hans. Þá mælti Eiríkr: „Ekki mun mér ætlat at finna lönd fleiri enn þetta, er nú byggjum vér; munu vér nú ekki lengr fara allir samt. Fór Eiríkr heim í Brattahlíð, enn Leifr réðst til skips, ok félagar hans með honum, hálf fjórði tögr manna. Þar var suðrmaðr einn í ferð, er

Tyrker hét. Nú bjuggu þeir skip sitt ok sigldu í haf, þá er þeir váru búnir, ok fundu þá þat land fyrst, er þeir Bjarni fundu síðast. Þar sigla þeir at landi, ok köstuðu akkerum, ok skutu báti, ok fóru á land, ok sá þar eigi gras. Jöklar miklir váru alt hit efra, enn sem ein hella væri alt til jöklanna frá sjónum, ok sýndist þeim þat land vera gæðalaust. Þá mælti Leifr: „Eigi er oss nú þat orðit um þetta land sem Bjarna, at vér hafim eigi komit á landit; nú mun ek gefa nafn landinu, ok kalla Hellu-land“. Síðan fóru þeir til skips. Eftir þetta sigla þeir í haf ok fundu land annat; sigla enn at landi, kasta akkerum, skjóta síðan báti, ok ganga á landit. Þat land var slétt ok skógi vaxit, ok sandar hvítir víða, þar sem þeir fóru, ok ósæbratt. Þá mælti Leifr: „Af kostum skal þessu landi nafn gefa, ok kalla Markland“; fóru síðan ofan aftr til skips sem fljótast. Nú sigla þeir þaðan í haf landnyrðingsveðr, ok váru úti tvau dægr, áðr þeir sá land, ok sigldu at landi, ok kómu at ey einni, er lá norðr af landinu, ok gengu þar upp, ok sást um í góðu veðri, ok fundu þat at döggr var á grasinu, ok varð þeim þat fyrir, at þeir tóku höndum sínum í döggrina, ok brugðu í munn sér, ok þóttust ekki jafnsætt kent hafa, sem þat var. Síðan fóru þeir til skips síns, ok sigldu í sund þat, er lá milli eyjarinnar ok ness þess, er norðr

gekk af landinu; stefndu í vestrætt fyrir nesit. Þar var grunnsævi mikit at fjöru sjávar; ok stóð þá uppi skip þeira, ok var þá langt til sjávar at sjá frá skipinu. Enn þeim var svá mikil forvitni á at fara til landsins, at þeir nentu eigi þess at biða, at sjór felli undir skip þeira, ok runnu til lands, þar er á ein fell ór vatni einu; enn þegar sjór fell undir skip þeira, þá tóku þeir bátinn, ok raru til skipsins, ok fluttu þat upp í ána, síðan í vatnit. ok köstuðu þar akkerum, ok báru af skipi húðföt sín, ok gerðu þar búðir; tóku þat ráð síðan, at búast þar um þann vetr ok gerðu þar hús mikil. Hvárki skorti þar lax í ánni né í vatninu, ok stærra lax enn þeir höfðu fyrr sét. Þar váru svá góðir landskostir, at því er þeim sýndist, at þar mundi engi fénaðr fóðr þurfa á vetrum; þar kómu engi frost á vetrum; ok lítt rénuðu þar grös. Meira var þar jafndægri enn á Grænlandi eða Íslandi; sól hafði þar eyktar stað ok dagmála stað um skamdegi. Enn er þeir höfðu lokit húsagerð sinni, þá mælti Leifr við föruneyti sitt: „Nú vil ek skifta láta liði váru í tvá staði, ok vil ek kanna láta landit; ok skal helmingrliðs vera við skála heima, enn annarr helmingr skal kanna landit, ok fara eigi lengra enn þeir komi heim at kveldi, ok skilist eigi. Nú gerðu þeir svá um stund. Leifr gerði ýmist, at hann fór með þeim eðr var heima at

skála. Leifr var mikill maðr ok sterkr, manna skörulegastr at sjá, vitr maðr ok góðr hófsmaðr um alla hluti.

5. (Leifr hinn heppi fann menn í skeri á hafí). Á einhverju kveldi bar þat til tíðinda, at manns var vant af liði þeira, ok var þat Tyrker suðrmaðr. Leifr kunní því stórilla, því at Tyrker hafði lengi verit með þeim feðgum, ok elskat mjög Leif í barnæsku; taldi Leifr nú mjök á hendr förunautum sínum, ok bjóst til ferðar, at leita hans, ok tólf menn með honum. Enn er þeir váru skamt komnir frá skála, þá gekk Tyrker á móti þeim, ok var honum vel fagnat. Leifr fann þat brátt, at fóstura hans var skapfátt; hann var brattleitr ok lauseygr, smáskitlegr í andliti, litill vexti ok vesallegr, enn íþróttamaðr á alls konar hagleik. Þá mælti Leifr til hans: „Hví varstu svá seinn, fósturi minn, ok fráskili föruneytinu“. Hann talaði þá fyrst lengi á þýzku og skaut marga vega angunum, ok gretti sik; enn þeir skildu eigi, hvat er hann sagði. Hann mælti þá á norrænu, er stund leið: „Ek var genginn eigi miklu lengra, enn þó kann ek nökkur nýnæmi at segja; ek fann vínvið ok vínber“. „Mun þat satt? fósturi minn“, kvað Leifr. „At visu er þat satt, kvað hann, „því at ek var þar fæddr, er hvárki skorti vínvið né vínber“. Nú sváfu þeir af þá nátt, enn um morguninn mælti Leifr við háseta sína:

„Nú skal hafa tvennar sýslur fram, ok skal sinn dag hvárt lesa vinber, eða höggva vínvið ok fella mörkina, svá at þat verði farmr til skips míns“, — ok þetta var ráðs tekit. Svá er sagt, at eftirbátr þeira var fylldr af vínberjum. Nú var höggvinn farmr á skipit. Ok er vórar, þá bjuggust þeir ok sigldu burt, ok gaf Leifr nafn landinu eftir landkostum, ok kallaði Vínland. Sigla nú síðan í haf, ok gaf þeim vel byri, þar til er þeir sá Grænland, ok fjöll undir jöklum. Þá tók einn maðr til máls ok mælti við Leif: „Hví stýrir þú svá mjök undir veðr skipinu?“ Leifr svarar: „Ek hygg at stjórn minni, enn þó enn at fleira, eðr hvat sjái þér til tíðinda?“ Þeir kváðust ekki sjá þat er tíðindum sætti. „Ek veit eigi“, segir Leifr, „hvárt ek sé skip eðr sker“. Nú sjá þeir ok kváðu sker vera. Hann sá því frammar enn þeir, at hann sá menn í skerinu. „Nú vil ek, at vit beitim undir veðrit“, segir Leifr, „svá at vér náum til þeira, ef menn eru þurftugir at ná várum fundi, ok er nauðsyn á at duga þeim; enn með því at þeir sé eigi friðmenn, þá eigum vér allan kost undir oss, enn þeir ekki undir sér“. Nú sækja þeir undir skerit, ok lægðu segl sitt, ok köstuðu akkerum ok skutu litlum báti öðrum, er þeir höfðu haft með sér. Þá spurði Tyrker, hverr þar réði fyrir liði. Sá kveðst Þórir heita, ok vera norrænn maðr að

kyni: „Eða hvert er þitt nafn?“ Leifr segir til sín. „Ertu son Eiríks rauða ór Brattahlíð?“ segir hann. Leifr kvað svá vera. „Nú vil ek“, segir Leifr, „bjóða yðr öllum á mitt skip, ok fémunum þeim, er skipit má við taka. „Þeir þágu þann kost, ok sigldu síðan til Eiríksfjarðar með þeim farmi, þar til er þeir kómu til Brattahlíðar. Báru farminn af skipi. Síðan bauð Leifr Þóri til vistar með sér, ok Guðríði konu hans, ok þremr mönnum öðrum, enn fekk vistir öðrum hásetum. bæði Þóris ok sínum félagum. Leifr tók fimtán menn ór skerinu. Hann var síðan kallaðr Leifr hinn hepni. Leifi varð nú bæði gott til fjár ok mannvirðinga. Þann vetr kom sótt mikil í lið Þóris, ok andist hann Þórir ok mikill hluti liðs hans. Þann vetr andaðist ok Eiríkr rauði. Nú var umræða mikil um Vínlandsför Leifs, ok þótti Þorvaldi bróður, hans of óviða kannat hafa verit landit. Þó mælti Leifr við Þorvald: „Þú skalt fara með skip mitt, bróðir, ef þú vilt, til Vínlands; ok vil ek þá at skipit fari áðr eftir viði þeim er Þórir átti á skerinu — ok svá var gert.

6. (Þorvaldr fór til Vínlands). Nú bjóst Þorvaldr til þeirar ferðar með þrjátígi manna, með umráði Leifs bróður síns. Síðan bjuggu þeir skip sitt, ok heldu í haf, ok er engi frásögn um ferð þeira fyrr enn þeir kómu til Vínlands til Leifs búða ok bjuggu þar um skip sitt, ok

sátu um kyrt þann vetr, ok veiddu fiska til matar sér. Enn um vórit mælti Þorvaldr, at þeir skyldu búa skip sitt ok skyldi eftirbátar skip-sins, ok nokkurir menn með, fara fyrir vestan landit, ok kanna þar um sumarit. Þeim sýndist landit fagrt ok skógótt, ok skamt milli skógar og sjóvar, ok hvítir sandar. Þar var eyjótt mjök ok grunnsævi mikit. Þeir fundu hvergi manna vistir né dýra; enn í ey einni vestarlega fundu þeir kornhjálms af tré. Eigi fundu þeir fleiri mannaverk, ok fóru aftr ok kómu til Leifsbúða at hausti. Enn at sumri öðru fór Þorvaldr fyrir austan með kaupskipit, ok hit nyrðra fyrir landit. Þá gerði at þeim veðr hvast fyrir andnesi einu, ok rak þá þar upp, ok brutu kjölinn undan skipinu, ok höfðu þar langa dvöl ok bættu skip sitt. Þá mælti Þorvaldr við förunautu sína: „Nú vil ek at vér reisum hér upp kjölinn á nesinu ok köllum Kjalarnes“. — Ok svá gerðu þeir. Síðan sigldu þeir þaðan í braut ok austr fyrir landit, ok inn í fjarðarkjafta þá er þar vóru næstir, ok at höfða þeim er þar gekk fram. Hann var allr skógi vaxinn. Þá leggja þeir fram skip sín í lægi, ok skjóta bryggjum á land, ok gengr Þorvaldr þar á land upp með alla förunauta sína. Hann mælti þá: „Hér er fagrt, ok hér vilda ek bæ minn reisa“. Ganga síðan til skips, ok sjá á sandinum inn frá höfða-

anum þrjár hæðir, ok fóru til þangat, ok sjá þar húðkeipa þrjá, ok þrjá menn undir hverjum. Þá skiftu þeir liði sínu, ok höfðu hendr á þeim öllum nema einn komst á burt með keip sinn. Þeir drepa hina átta, ok ganga síðan aftr á höfðann, ok sjást þar um, ok sjá inn í fjörðinn hæðir nökkurar, ok ætluðu þeir þat vera bygðir. Eftir þat sló á þá höfga svá miklum, at þeir máttu eigi vöku halda, ok sofna þeir allir. Þá kom kall yfir þá, svá at þeir vöknudu allir svá; segir kallit: „Vaki þú Þorvaldr, ok alt föruneysi þitt, ef þú vill lif þitt hafa; ok far þú á skip þitt ok allir menn þinir, ok farit frá landi sem skjótast“. Þá fór innan eftir firðinum ótal húðkeipa, ok lögðu at þeim. Þorvaldr mælti þá: „Vér skulum færa út á borð vígfleka, og verjast sem bezt, enn vega lítt í mót“. Svá gera þeir, en skrælingjar skutu á þá um stund, enn flýja síðan burt sem ákafast hverr sem mátti. Þá spurði Þorvaldr menn sína, ef þeir væru nökkut sárir; þeir kváðust eigi sárir vera. „Ek hefi fengit sár undir hendi“, segir hann „ok fló ör milli skipsborðsins ok skjaldarins undir hönd mér, ok er hér örin, enn mun mik þetta til bana leiða. Nú ræð ek, at þér búit ferð yðra sem fljótast aftr á leið, enn þér skulut færa mik á höfða þann, er mér þótti byggilegastr vera; má þat vera, at mér haf

satt á munn komit, at ek mundi þar búa á um stund; þar skulu þér mik grafa. ok setja krossa at höfði mér ok at fótum, ok kallit þat Krossanes jafnan síðan“. Grænland var þá kristnat, enn þó andaðist Eiríkr rauði fyrir kristni. Nú andaðist Þorvaldr, enn þeir gerðu alt, eftir því sem hann hafði mælt, ok fóru síðan, ok hittu þar förunauta sína, ok sögðu hvárir öðrum slik tíðindi, sem vissu, ok bjoggu þar þann vetr, ok fengu sér vínber ok vínvið til skipsins. Nú búast þeir þaðan um vart eftir til Grænlands, ok kómu skipi sínu í Eiríksfjörð, ok kunnu Leifi at segja mikil tíðindi.

4. (Þorsteinn Eiríksson andaðist í vestri byggð). Þat hafði gerzt til tíðinda meðan á Grænlandi, at Þorsteinn í Eiríksfirði hafði kvángast ok fengit Guðríðar Þorbjarnardóttur, er átt hafði Þórir austmaðr, er fyrr var frá sagt. Nú fýstist Þorsteinn Eiríksson at fara til Vínlands eftir líki Þorvalds bróður síns ok bjó skip hit sama, ok valdi hann lið at afli ok vexti, ok hafði með sér hálfan þriðja tug manna, ok Guðríði konu sína, ok sigla í haf, þegar er þau eru búin, ok ór landsýn. Þau velkti úti alt sumarit, ok vissu eigi hvar þau fóru. Ok er vika var af vetri, þá tóku þeir land í Lýsufirði á Grænlandi í hinni vestri byggð. Þorsteinn leitaði þeim um vistir, ok fékk vistir öllum há-

setum sínum. Enn hann var vistlaus ok kona hans. Nú váru þau eftir at skipi tvau nökkurrar nætr. Þá var enn ung kristni á Grænlandi. Þat var einn dag, at menn kómu at tjaldi þeira snemma; sá spurði, er fyrir þeim var, hvat manna væri í tjaldinu. Þorsteinn svarar: „Tveir menn“, segir hann, „eða hvern spyrst at?“ „Þorsteinn heiti ek, ok er ek kallaðr Þorsteinn svartr; enn þat er erindi mitt hingat, at ek vil bjóða ykkur báðum hjónunum til vistar til mín“. Þorsteinn kveðst vilja hafa umræði konu sinnar, enn hon bað hann ráða, ok nú játar hann þessu. „Þá mun ek koma eftir ykkur á morgin með eyki, því at mik skortir ekki til, að veita ykkur vist, enn fásinni er mikit með mér at vera, því at tvau eru vit þar hjón, því at ek em einþykkr mjök; annan sið hefi ek ok, enn þér hafit, ok ætla ek þann þó betra, er þér hafit“. Nú kom hann eftir þeim um morgininn með eyki, ok fóru þau með Þorsteini svarta til vistar, ok veitti hann þeim vel. Guðríðr var sköruleg kona at sjá, ok vitr kona, ok kunní vel at vera með ókunnnum mönnum. Þat var snemma vetrar, at sótt kom í lið Þorsteins Eiríkssonar, ok önduðust þar margir förunautar hans. Þorsteinn bað gera kistur at líkum þeira er önduðust, ok færa til skips, ok búa þar um, — „því at ek vil láta flytja til Eiríkssfjarðar at sumri

öll líkin“. Nú er þess skamt að bíða, at sótt kemr í híbýli Þorsteins, ok tók kona hans sótt fyrst, er hét Grímhildr; hon var ákaflega mikil, ok sterk sem karlar, enn þó kom sóttin henni undir. Ok brátt eftir þat tók sóttina Þorsteinn Eiríksson, ok lágu þau bæði senn; ok andaðist Grímhildr, kona Þorsteins svarta. Enn er hon var dauð, þá gekk Þorsteinn fram ór stofunni eftir fjöl, at leggja á líkit. Guðríðr mælti þá: „Vertu litla hrið í brott, Þorsteinn minn“, segir hon; hann kvað svá vera skyldu. Þá mælti Þorsteinn Eiríksson: „Með undarlegum hætti er nú um húsfreyju vára, því at nú örglast hon upp við ölnboga, ok þokar fótum sínum frá stokki, og þreifar til skúa sinna“. Ok í því kom Þorsteinn bóndi inn, ok lagðist Grímhildr niðr í því, ok brakaði þá í hverju tré í stofunni. Nú gerir Þorsteinn kistu at líki Grímhildar, ok færði í brott ok bjó um. Hann var bæði mikill maðr ok sterkr, ok þurfti hann þess alls áðr hann kom henni burt af bænum. Nú elnaði sóttin Þorsteini Eiríkssyni, ok andaðist hann. Guðríðr kona hans kunni því lítt. Þá váru þau öll í stofunni. Guðríðr hafði setit á stóli frammi fyrir bekknum, er hann hafði legit á Þorsteinn bóndi hennar. Þá tók Þorsteinn bóndi Guðríði af stólinum í fang sér, ok settist í bekkinn annan með hana, gegnt líki Þorsteins, ok

taldi um fyrir henni marga vega, ok huggaði hana, ok hét henni því, at hann mundi fara með henni til Eiríksfjarðar með líki Þorsteins bónda hennar, ok förunauta hans. „Ok svá skal ek taka hingat hjón fleiri“, segir hann, „þér til hugganar ok skemtanar“. Hon þakkaði honum. Þorsteinn Eiríksson settist þá upp, ok mælti: „Hvar er Guðríðr?“ Þrjá tíma mælti hann þetta, enn hon þagði; þá mælti hon við Þorstein bónda: „Hvárt skal ek svör veita hans máli, eða eigi“. Hann bað hana eigi svara. Þá gekk Þorsteinn bóndi yfir gólfrit ok settist á stólinn, enn Guðríðr sat í knjám honum; þá mælti Þorsteinn bóndi: „Hvat viltu, nafni?“ segir hann. Hann svarar, er stund leið: „Mér er ant til þess, at segja Guðríði forlög sín, til þess at hon kunnir þá betr andláti mínu, því at ek em kominn til góðra hvíldarstaða; enn þat er þér at segja, Guðríðr, at þú munt gift verða íslenskum manni, ok munu langar vera samfarir ykkar, ok margt manna mun frá ykkur koma, þroskasamt, bjart ok ágætt, sætt ok ilmat vel; munu þit fara af Grænlandi til Noregs, ok þaðan til Íslands, ok gera bú á Íslandi; þar munu þit lengi búa, ok muntu honum lengr lífa; þú munt utan fara, ok ganga suðr, ok koma út aftr til Íslands til bús þíns, ok þá mun þar kirkja reist vera, ok muntu þar vera, ok taka nunnu vígslu

ok þar muntu andast“. Ok þá hnígr Þorsteinn aftr, ok var búit um lík hans, ok fært til skips. Þorsteinn bóndi efndi vel við Guðríði alt þat er hann hafði heitit. Hann seldi um várit jörð sína, ok kvikfé, ok fór til skips með Guðríði með alt sitt; bjó skipit ok fekk menn til, ok fór síðan til Eiríksfjarðar. Váru nú líkin jörðuð at kirkju. Guðriðr fór til Leifs í Brattahlíð, enn Þorsteinn svartir gerði bú í Eiríksfirði, ok bjó þar meðan hann lifði, ok þótti vera hinn vaskasti maðr.

5. (Frá Vínlandsferðum Þorfinns ok þeira féлага). Þat sama sumar kom skip af Noregi til Grænlands. Sá maðr hét Þorfinnr karlsefni, er því skipi stýrði. Hann var son Þórðar hesthöfða Snorrasonar, Þórðarsonar frá Höfða. Þorfinnr karlsefni var stór-
 auðigr at fé, ok var um vetrinn í Brattahlíð með Leifi Eiríkssyni. Brátt feldi hann hug til Guðriðar, ok bað hennar, enn hon veik til Leifs svörum fyrir sik. Síðan var hon honum föstnuð, ok gert brúðhlaup þeira á þeim vetri. Hín sama var umræða á Vínlandsför sem fyrr, ok fýstu menn Karlsefni mjök þeirar ferðar, bæði Guðriðr ok aðrir menn. Nú var ráðin ferð hans, ok réð hann sér skipverja sextigi karla ok konur fim. Þann máldaga gerðu þeir Karlsefni ok lásetar hans, at jöfnum höndum skyldi þeir hafa alt þat er þeir fengi til gæða. Þeir höfðu með sér allskonar fénað, því

þeir ætluðu at byggja landit, ef þeir mætti þat. Karlsefni bað Leif húsa á Vínlandi, enn hann kvaðst ljá mundu húsin, enn gefa eigi. Síðan heldu þeir í haf skipinu, ok kómu til Leifsbúða með heilu ok höldnu; ok báru þar upp húðföt sín. Þeim bar brátt í hendr mikil föng ok góð, því at reyðr var þar upprekin bæði mikil ok góð; fóru til síðan ok skáru hvalinn; skorti þá eigi mat; fénaðr gekk þar á land upp, enn þat var brátt at graðfé varð úrigt, ok gerði mikit um sik. Þeir höfðu haft með sér griðung einn. Karlsefni lét fella við, ok telgja til skipsins, ok lagði viðinn á bjarg eitt til þurkunar. Þeir höfðu öll gæði af landskostum, þeim er þar váru, bæði af vínberjum ok allskonar veiðum ok gæðum. Eftir þann vetr hinn fyrsta kom sumar; þá urðu þeir varir við Skrælingja, ok fór þar ór skógi fram mikill flokkur manna; þar var nær nautfé þeira, enn graðungur tók at belja ok gjalla ákaflega hátt; enn við þat hræddust Skrælingjar ok lögðu undan með byrðar sínar, enn þat var grávara ok safali ok allskonar skinnvara, ok snúa til bæjar Karlsefnis, ok vildu þar inn í húsin; enn Karlsefni lét verja dyrnar. Hvárigir skildu annars mál; þá tóku Skrælingjar ofan bagga sína, ok leystu ok buðu þeim, ok vildu vápn helzt fyrir; enn Karlsefni bannaði þeim at selja vápnin; ok nú leitar hann ráðs með

þeim hætti, at hann bað konur bera út búnyt at þeim, ok þegar er þeir sá búnyt, þá vildu þeir kaupa þat, enn ekki annat. Nú var sú kaupför Skrælingja, at þeir báru sinn varning í brott í mögum sínum, enn Karlsefni og förunautar hans höfðu eftir bagga þeira ok skinnvöru; fóru þeir við svá búit. Nú er frá því at segja, at Karlsefni lætr gera skiðgarð rammlegan um bæ sinn, ok bjoggust þar um. Í þann tíma fæddi Guðriðr sveinbarn, kona Karlsefnis, ok hét sá sveinn Snorri. Á öndverðum öðrum vetri þá kómu Skrælingjar til móts við þá, og váru miklu fleiri enn fyrr, ok höfðu slíkan varnað sem fyrr. Þá mælti Karlsefni við konur: „Nú skulu þér bera út slíkan mat, sem fyrr var rífastr, enn ekki annat“. Ok er þeir sá þat, þá köstuðu þeir böggum sínum inn yfir skiðgarðinn, enn Guðriðr sat í dyrunum inni með vöggu Snorra sonar síns; þá bar skugga í dyrin, ok gekk þar inn kona í svörtum námkyrtli heldr lág, ok hafði dregil um höfuð, ok ljósjörp á hár, fólleit ok mjök eygð, svá at eigi hafði jafnmikil augu sét í einum mannshausi. Hon gekk þar at, er Guðriðr sat, ok mælti: „Hvat heitir þú?“ segir hon. „Ek heiti Guðriðr eðr hvert er þitt heiti?“ „Ek heiti Guðriðr“, segir hon. Þá rétti Guðriðr húsfreyja hönd sína til hennar, at hún sæti hjá henni, enn þat bar alt saman,

at þá heyrði Guðriðr brest mikinn, ok var þá konan horfin, ok í því var ok veginn einn Skrælingja af einum húskarli Karlsefnis, því at hann hafði viljað taka vápn þeira. Ok fóru nú brott sem tíðast, enn klæði þeira lágu þar eftir ok varningr. Engi maðr hafði konu þessa sét utan Guðriðr ein. „Nú munum vér þurfa til ráða at taka“, segir Karlsefni, „því at ek hygg at þeir muni vitja vár hit þriðja sinn með ófriði ok fjölmenni. Nú skulum vér taka þat ráð, at tíu menn fari fram á nes þetta, ok sýni sik þar; enn annat lið vart skal fara í skóg, ok höggva þar rjóður fyrir nautfé vart, þá er liðit kemr fram ór skóginum. Vér skulum ok taka graðung várn, ok láta hann fara fyrir oss“. Enn þar var svá háttat, er fundr þeira var ætlaðr, at vatn var öðrum megin, enn skógr á annan veg. Nú váru þessi ráð höfð, er Karlsefni lagði til. Nú kómu Skrælingjar í þann stað, er Karlsefni hafði ætlat til bardaga. Nú varð þar bardagi ok fell fjöldi af liði Skrælingja. Einn maðr var vænn í liði Skrælingja; þótti ok Karlsefni, sem hann mundi vera höfðingi þeira. Nú hafði einn þeira Skrælingja tekit upp öxi eina, ok leit á um stund, ok reiddi at féлага sínum, ok hjó til hans; sá fell þegar dauðr. Þá tók sá hinn mikli maðr við öxinni, ok leit á um stund, ok varp henni síðan á sjóinn, sem lengst mátti

hann; enn síðan flýja þeir á skóginn, svá hverr sem fara mátti, ok lýkr þar nú þeira viðskiftum. Váru þeir Karlsefni þar þann vetr allan; enn at vári þá lýsir Karlsefni, at hann vill eigi þar vera lengr, ok vill fara til Grænlands. Nú búa þeir ferð sína, ok höfðu þaðan mörg gæði í vínvið ok berjum ok skinnvöru. Nú sigla þeir í haf, ok kómu til Eiríksfjarðar skipi sínu heilu, ok váru þar um vetrinn.

6. (Freydís lét drepa þá bræðr). Nú tekst umræða at nýju um Vínlandsferð, því at sú ferð þykir góð bæði góð til fjár ok virðinga. Þat sama sumar kom skip af Noregi til Grænlands, er Karlsefni kom af Vínlandi. Því skipi stýrðu bræðr tveir, Helgi og Finnbogi, ok váru þann vetr á Grænlandi. Þeir bræðr váru íslenzkir at kyni, ok ór Austfjörðum. Þar er nú til at taka, at Freydís Eiríksdóttir gerði ferð sína heiman ór Görðum, ok fór til fundar við þá bræðr, Helga og Finnboga, ok beiddi þá at þeir færi til Vínlands með farkost sinn, ok hafa helmíng gæða allra við hana, þeira er þar fengist. Nú játtu þeir því. Þaðan fór hon á fund Leifs bróður síns, ok bað at hann gæfi henni hús þau er hann hefði gera látit á Vínlandi. Enn hann svaraði hinu sama, kvaðst ljá mundu hús enn gefa eigi. Sá var máldagi með þeim bræðrum ok Freydísi, at hvárir skyldu þhafa þrjá tigi vígramma á skipi ok konur um fram. Enn Frey-

dís brá af því þegar, ok hafði fim mönnum fleira ok leyndi þeim; ok urðu þeir bræðr eigi fyrr við þá varir enn þeir kómu til Vínlands. Nú létu þau í haf, ok höfðu til þess mælt áðr, at þau mundu samflota hafa, ef svá vildi verða; ok þess var litill munr; enn þó kómu þeir bræðr nokkuru fyrri, ok höfðu upp borit föng sín til húsa Leifs. Enn er Freydís kom at landi, þá ryðja þeir skip sitt, ok bera upp til húsa föng sín. Þá mælti Freydís: „Hví báru þér hér inn föng yðr?“ „Því at vér hugðum“, segja þeir, „at haldast mundu öll ákveðin orð með oss“. „Mér léði Leifr húsanna“, segir hon, „enn eigi yðr“. Þá mælti Helgi: „Þrjóta mun okkr bræðr ilsku við þik“; báru nú út föng sín, ok gerðu sér skála, ok settu þann skála firr sjónum á vazströndu, ok bjuggu vel um. Enn Freydís lét fella viðu til skips síns. Nú tók at vetra, ok töluðu þeir bræðr, at takast mundu upp leikar ok væri höfð skemtan. Svá var gert um stund, þar til er menn bárust verra í milli; ok þá gerðist sundrþykki með þeim, ok tókust af leikar, ok öngvar gerðust komur milli skálanna, ok fór svá fram lengi vetrar. Þat var einn morgin snemma, at Freydís stóð upp ór rúmi sínu ok klæddist, ok fór eigi í skóklæðin; enn veðri var svá farit, at dökk var fallin mikil. Hon tók kápu bónda síns, ok fór í; enn síðan gekk hon til skála

þeira bræðra, ok til dyra; enn maðr einn hafði út gengit litlu áðr, ok lokit hurð aftr í miðjan klofa; hon lauk upp hurðinni ok stóð í gátt um stund þá ok þagði; enn Finnbogi lá instr í skálanum ok vakti; hann mælti: „Hvat viltu hingat, Freydis?“ Hon svarar: „Ek vil at þú standir upp, ok gangir út með mér, ok vil ek tala við þik“. Svá gerir hann; þau ganga at tré, er lá undir skálaveggnum, ok settust þar niðr. „Hversu líkar þér?“ segir hon. Hann svarar: „Góðir þykki mér landskostir, enn illr þykki mér þústr sá, er vár á milli er, því ek kalla ekki hafa til orðit“. „Þá segir þú sem er“, segir hon, „ok svá þykki mér; enn þat er erendi mitt á þinn fund, at ek vilda kaupa skipum við ykkur bræðr, því at þit hafit meira skip enn ek, ok vilda ek í brott heðan“. „Þat mun ek láta gangast“, segir hann, „ef þér líkar þá vel“. Nú skilja þau við þat; gengr hon heim, enn Finnbogi til hvílu sinnar. Hon stígr upp í rúmit köldum fótum ok vaknar hann Þorvarðr við, ok spyr, hví at hon væri svá köld ok vát; hon svarar með miklum þjósti: „Ek var gengin“, segir hon, „til þeira bræðra, at fala skip af þeim, ok vilda ek kaupa meira skip; enn þeir urðu við þat svá illa, at þeir börðu mik ok léku sárlega; enn þú, vesall maðr, munt hvárki vilja reka minnar skammar né þinnar, ok mun ek þat nú finna at ek er í brottu af

Grænlandi, ok mun ek gera skilnað við þik, utan þú hefnir þessa“. Ok nú stóðst hann eigi átölur hennar, ok bað menn upp standa sem skjótast ok taka vápn sín, ok svá gera þeir ok fara síðan til skála þeira bræðra ok gengu inn at þeim sofandum, ok tóku þá, ok færðu í bönd ok leiddu svá út hvern sem bundinn var; enn Freydís lét drepa hvern sem út kom. Nú váru þar allir karlar drepnir, enn konur váru eftir, ok vildi engi þær drepa. Þá mælti Freydís: „Fái mér öxi í hönd“; svá var gert; síðan vegr hon at konum þeim fim, er þar váru, ok gekk af þeim dauðum. Nú fóru þau til skála síns eftir þat it illa verk; ok fanst þat eitt á, at Freydís þóttist allvel hafa um ráðit, ok mælti við félagu sína: „Ef oss verðr auðit at koma til Grænlands“, segir hon, „þá skal ek þann mann ráða af lífi, er segir frá þessum atburðum; nú skulu vér þat segja, at þau búi hér eftir, þá er vér fórum í brott“. Nú bjoggu þeir skipit snemma um várit, þat er þeir bræðr höfðu átt, með þeim öllum gæðum, er þau máttu til fá, ok skipit bar; sigla síðan í haf, ok urðu vel reiðfara, ok kómu í Eiríksfjörð skipi sínu snemma sumars. Nú var þar Karlsefni fyrir, ok hafði albúit skip sitt til hafs, ok beið byrjar; ok er þat mál manna, at eigi mundi auðgara skip gengit hafa af Grænlandi, enn þat er hann stýrði.

7. (Frá Freydísi). Freydís fór nú til búss síns, því at þathafði staðit meðan óskatt; hon fekk mikinn feng fjár öllu föruneysi sínu, því at hon vildi leyna láta ódádum sínum; sitr hon nú í búi sínu. Eigi urðu allir svá haldinordir, at þegði yfir ódádum þeira eða illsku, at eigi kæmi upp um síðir. Nú komst þetta upp um síðir fyrir Leif bróður hennar, ok þótti honum þessi saga allill. Þá tók Leifr þrjá menn af liði þeira Freydisar, ok pindi þá til sagna um þennan atburð allan jafnsaman, ok var með einu móti sögn þeira. „Eigi nenni ek“, segir Leifr, „at gera þat við Freydísi systur mína, sem hon væri verð, enn spá mun ek þeim þess, at þeira afkvæmi muni lítt at þrifum verða“. Nú leið þat svá fram, at öngum þótti um þau vert þaðan í frá nema illt. Nú er at segja frá því, er Karlsefni býr skip sitt ok sigldi í haf. Honum fórst vel, ok kom til Noregs með heilu ok höldnu, ok sat þar um vetrinn, ok seldi varning sinn, ok hafði þar gott yfirlæti, ok þau bæði hjón, af hinum göfgustum mönnum í Noregi, enn um várit eftir bjó hann skip sitt til Íslands; ok er hann var albúinn, ok skip hans lá til byrjar fyrir bryggjunum, þá kom þar at honum suðrmaðr einn, ættaðr ór Brimum á Saxlandi; hann falar at Karlsefni húsasnotru hans. „Ek vil eigi selja“, sagði hann. „Ek mun gefa þér við hálfá mörk

gulls“, segir suðrmaðr. Karlsefni þótti vel við boðit, ok keyptu síðan. Fór suðrmaðr í burt með húsasnotruna, enn Karlsefni vissi eigi hvat tré var; enn þat var mösurr, kominn af Vínlandi. Nú siglir Karlsefni í haf, ok kom skipi sínu fyrir norðan land í Skagafjörð, ok var þar uppsett skip hans um vetrinn. Enn um várit keypti hann Glaumbæjarland, ok gerði bú á. ok bjó þar meðan hann lifði, ok var hit mesta göfugmenni, ok er margt manna frá honum komit ok Guðríði, konu hans, ok góðr ættbogi. Ok er Karlsefni var andaðr, tók Guðriðr við bús varðveizlu, ok Snorri son hennar, er fæddr var á Vínlandi. Ok er Snorri var kvángaðr, þá fór Guðriðr utan ok gekk suðr, ok kom út aftr til bús Snorra, sonar síns, ok hafði hann þá látit gera kirkju í Glaumbæ. Síðan varð Guðriðr nunna ok einsetukona, ok var þar meðan hon lifði. Snorri átti son þann er Þorgeirr hét; hann var faðir Ingveldar, móður Brands biskups. Dóttir Snorra Karlsefnissonar hét Hallfríðr; hon var móðir Runólfs, föður Þorláks biskups. Björn hét son Karlsefnis ok Guðriðar; hann var faðir Þórunnar, móður Bjarnar biskups. Fjöldi manna er frá Karlsefni kominn, ok er hann kynsæll maðr orðinn. Ok hefir Karlsefni gerst sagt allra manna atburði um farar þessar allar, er nú er nökkut orði á komit.

NÖFN.

Álftafjörör vestra 1. Álftafjörör á Grænlandi 3. Arnlaugr landnámamaör á Grænlandi 1. Arnlaugsfjörör á Grænlandi 3. Ásvaldr Úlfsson 1. Bárör Herjólfsson 3. Bjarni Herjólfsson 3—8. Björn biskup 28. Björn Karlsefnisson 28. Bláserkr, jökull á Grænlandi = Miðjökull 2. Borgarfjörör 2. Brandr ör Álftafiröi 1. Brandr biskup 28. Brattahlíö bær í Eiriksfiröi á Grænlandi 2, 4, 7, 12, 19. Breiöafjörör 12. Drepstokkr (= Refstokkr röngu nafni, eyöibýli, var við Ölfusárós vestanveröan) 3. Drangar., bær á Hornstöndum 1.	Einar landnámamaör á Grænlandi 3. Einarsfjörör á Grænlandi 3. Eiríkr jarl 7. Eirík hinn rauöi 1—4, 7. Eiríksey á Grænlandi 2. Eiríksfjörör á Grænlandi 2, 12, 15, 19, 23, 26. Eiríksstaöir hjá Vatnshorni í Haukadall 1. Eiríksstaöir í Oxney 1. Eiríks vágr 2. Eyjólfr saurr Eyjólfr ör Svíney 1. Finnbogi ör Austfjörörum 23, 25. Friörikr biskup 3. Freyöis Eiríksööttir rauöa 4, 23, 27. Garöar, bær á Grænlandi 23. Glaumbær 28. Grimhíldr, kona Þorsteins svarta 17. Grænland 2, 6, 9, 10, 15, 18, 19, 23, 26.

- Guðríðr Þorbjarnardóttir 15,
 19, 21, 22, 28.
 Gunnbjarnarsker 2.
 Gunnbjörn Úlfsson kráku 2.
 Hafgerðingadrápa kvæði 4.
 Hafgrímr landnámamaðr á
 Grænlandi 3.
 Hafgrímsfjörðr á Grænlandi
 3.
 Hallfríðr Snorradóttir 28.
 Hálogaland í Noregi 3.
 Haukadalur í Dalas. 1.
 Helgi ór Austfjörðum 23,
 24.
 Helgi Þorbrandsson land-
 námamaðr á Grænlandi 3.
 Helluland 8.
 Herjólfur 3.
 Herjólfur Bárðarson 3, 4, 6.
 Herjólfur fjörðr á Grænlandi
 3.
 Herjólfur snes á Grænlandi 3.
 Hólmar í Grænlandi 2.
 Hólmgöngu-Hrafn 1.
 Hornstrandir 1.
 Hrafn landnámsmaðr á
 Grænlandi 3.
 Hrafnstjörðr á Grænlandi 3.
 Hrafnsgnipa á Grænlandi 2.
 Ingólfr landnámsmaðr Arn-
 arson 3.
 Ingvaldr, móðir Brands
 biskups 28.
 Ísland 1—3, 9, 18, 27.
 Jaðarr í Noregi 1.
 Ketill landnámamaðr á
 Grænlandi 3.
 Karlsefni = Þorfinnr.
 Ketilsfjörðr á Grænlandi 3.
 Kjalarnes 13.
 Krossanes 15.
 Leifr hinn heppni 1—4, 7
 —12, 15, 19, 20, 23, 24,
 27.
 Leifsbúðir 13, 20.
 Lýsufjörðr á Grænlandi 15.
 Markland 9.
 Miðjökull á Grænlandi =
 Bláserkr 2.
 Niðaróss í Noregi 3.
 Noregr 3, 18, 23, 27.
 Óiáfr konungur Tryggvason
 3.
 Reykjanes sunnan lands 3.
 Runólfr faðir Þorláks bis-
 kups 28.
 Siglufjörðr á Grænlandi 3.
 Skrælingjar 20, 21.
 Snorri Karlsefnisson 28.
 Snæfellsjökull 2.
 Styrri Þorgrímsson (= víga
 Styrri) 1, 2.
 Sölvadalr á Grænlandi 3.
 Sölvi landnámamaðr á Græn-
 landi 3.
 Tyrker „suðrmaðr“ 8, 10, 11.
 Úlfr kráka 2.
 Vágr (= Vogar í Gull-
 bringusýsla) 3.
 Vatnahverfi á Grænlandi 3.

- Vatnshorn** bær í Haukadal í Dalasýslu 1.
Vestribygð 2, 15.
Vínland 11, 12, 19, 20, 23 28.
Þorbjörg knarrarbringa 1.
Þorbjörn glóra landnáma- maðr á Grænlandi 3.
Þorbjörn hinn haukdælski 1.
Þorbjörn Vigfússon 1.
Þórðr frá Höfða 19.
Þórðr gellir 1.
Þórðr hesthöfði Snorrason 19.
Þorgeirr ór Hitardal 1.
Þorgeirr Snorrason 28.
Þorgerðr, kona Herjólfis 3.
Þorfinnr karlsefni Þórðar- son 19—23, 26—28.
Þorgestr 1.
Þorgestlingar 1.
Þórhildr Jörundardóttir 1.
Þórðr biskup 28.
Þórir, norrænn maðr 11, 12, 15,
Þorvaldr Ásvaldsson 1.
Þorvaldr Eiríksson rauða 4. 12—15
Þorvaldr Koðránsson 3.
Þorsteinn Eiríksson rauða 4, 15—18.
Þorsteinn svartr 16—19.
Þórsnesþing 1.
Þórunn móðir Bjarnar bisk- ups 28.
Drándheimr 3.
Öxney á Breiðafirði 1.

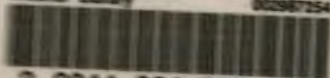

Scan 462640

Ennis saga Reims ok Grœnland

Widener Library

002967254

3 2044 084 739 135